

M I • D I A

miljøårsaker til type 1
DIABETES

Kjære deltakere i MIDIA!

Det er ett år siden forrige nyhetsbrev, og her kommer litt oppdatering om prosjektet.

Med vennlig hilsen
Lars Christian Stene
Prosjektleder, MIDIA, og
seniorforsker ved FHI

Endringer i måling av autoantistoffer i MIDIA

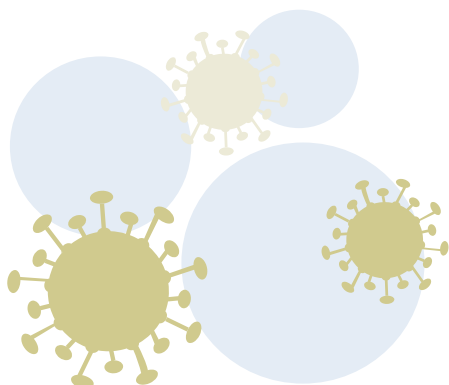
- Nytt laboratorium for måling av autoantistoffer: Prøvene sendes nå til Sverige. Vårt «gamle» laboratorium (Hormonlaboratoriet i Oslo) fikk problemer med målemetoden for ett av antistoffene - anti-GAD. I forrige nyhetsbrev skrev vi at vi antok at dette skulle løse seg, men laboratoriet valgte å bytte til ny metode som krever en annen type blodprøve enn det vi har i MIDIA. Derfor sender vi nå prøvene til et annet laboratorium – ved Lunds Universitet i Sverige. Dette har tatt tid på grunn av strenge krav til personvern og etikk, men vi har nå utarbeidet detaljerte rutiner for datasikkerhet og signert kontrakter som ivaretar dette. Vi har nylig fått de første resultatene fra Sverige.
- Innsamling av prøver gjøres høst og vinter. Vi vil forsøke å koordinere innsamling av prøver for alle MIDIA-deltakere til en kortere periode på vår eller vinter slik at prøver fra ulike deltakere kan samles i en konsentrert periode. I praksis betyr det at dere som skal ta prøver får utstyr tilsendt på ett av disse tidspunktene (ca september eller februar) i stedet for nær bursdagen deres.
- Endring i hvilke antistoffer som måles. Vi har gjort en liten endring i typen autoantistoffer som måles. I 2007 ble det oppdaget et nytt autoantistoff som vi hittil ikke har målt (antistoffer mot noe som kalles sinktransporter 8, skrives ofte med forkortelsen ZnT8). Vi skal nå også måle dette, mens vi slutter å måle insulin-autoantistoffer. Dette er fordi nyoppståtte autoantistoffer mot insulin er svært uvanlig etter 8-10 års alder, og alle MIDIA-deltakere er nå eldre enn dette.

Aktuelt: Covid-19

FHI har hatt mange oppgaver i pandemien og blant annet har MIDIA-forsker German Tapia bidratt med sin kompetanse innen data-analyse for å besvare viktige spørsmål om vaksine og infeksjoner. Sammen med andre forskere er han nå i gang med å undersøke ut om barn og unge voksne som ble smittet ved koronavirus hadde økt risiko for å utvikle type 1 diabetes. I utgangspunktet tror vi ikke at det er noen sterk sammenheng her, men vi må vente på resultatene.

Som vi skrev i forrige nyhetsbrev, er det nå velkjent at personer med diabetes har økt risiko for alvorlig forløp ved COVID-19 - først og fremst voksne og eldre med langvarig diabetes. Det er ingen grunn til å mistenke økt risiko for alvorlig forløp for unge med kortvarig diabetes (mindre enn 10-20 års varighet) eller for personer med autoantistoffer («prediabetes»), sammenlignet med andre.

Måling av langtidsblodsukker - HbA1c

Vi planlegger fra 2022 å måle langtidsblodsukker (HbA1c) hos deltagere som har fått påvist autoantistoffer. Dette er godkjent av etisk komité. Dette kan bidra til å oppdage diabetes tidlig. HbA1c gjenspeiler det gjennomsnittlige blodsukkeret de siste 6 - 8 uker og kan brukes for å avgjøre om noen har diabetes. Med HbA1c-målinger kan vi gi mer informativ tilbakemelding til MIDIA-deltakere enn hva vi kan si med autoantistoffer alene. Allikevel vil vi understreke at vi i MIDIA ikke kan sette diagnosen diabetes. Det betyr at dersom vi oppdager forhøyede verdier så vil vi gi dere beskjed om dette, og at den det gjelder må oppsøke lege for å utrede om

det faktisk er diabetes. I første omgang er det bare MIDIA-deltakere som har to eller tre autoantistoffer (men ikke diabetes), hvor vi vil måle HbA1c i den neste blodprøven dere sender inn. Dere vil få beskjed om dette gjelder dere når vi sender ut prøvepakke, slik at dere vet på forhånd at vi planlegger å måle HbA1c. Dersom dere ikke ønsker at vi måler, så tar vi selvfølgelig hensyn til dette. For å gi beskjed om dette eller hvis dere har spørsmål – kontakt oss på MIDIA telefonen: 21 07 82 83 eller e-post: midia@fhi.no, men husk å ikke oppgi sensitiv informasjon på e-post.

